

សង្ខេបកម្មវិធី

មជ្ឈមណ្ឌលទីក្រុង និងតំបន់ជុំវិញដែលមានភាពបត់បែន

ដំណោះស្រាយផ្នែកលើធម្មជាតិ (NbS) សម្រាប់ការវិនិយោគដែលបត់បែន ជាមួយអាកាសធាតុនៅក្នុងសហគមន៍ បរិស្ថាន និងសេដ្ឋកិច្ចទន្លេមេគង្គ ។

បេសកកម្មរបស់កម្មវិធីគឺ៖

1. ចូលរួមជាដៃគូជាមួយប្រទេសទន្លេមេគង្គទាក់ទងនឹងភាពចាំបាច់ក្នុងការដំណើរ និងស្របតាមឱកាសដែលបង្កើតឡើងដោយការវិនិយោគ NbS ចម្រុះ។
2. បង្ហាញពីការអនុវត្តក្នុងតំបន់ និងករណីសេដ្ឋកិច្ចសម្រាប់ការដំណើរការ។
3. គាំទ្រការធ្វើមាត្រដ្ឋាន NbS ចម្រុះសម្រាប់ផលប៉ះពាល់កាន់តែទូលំទូលាយ។
4. បន្សល់ទុកនូវកេរដំណែលដ៏យូរអង្វែងនៃភាពជាដៃគូនិងសមត្ថភាពក្នុងតំបន់។

សម្រេចចិត្តសម្រាប់ការវិនិយោគ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទីក្រុង ដែលកាន់តែប្រសើរឡើង

ទីក្រុងនានាក្នុងតំបន់ទន្លេមេគង្គមានការរីកចម្រើនយ៉ាងឆាប់រហ័ស- អត្រាកំណើន 3-5% ជារៀងរាល់ឆ្នាំគឺខ្ពស់ជាងមធ្យមភាគពិភពលោក។ នៅឆ្នាំ 2030 ចំនួនប្រជាជនក្នុងតំបន់នេះច្រើនជាង 40% ត្រូវបានគេរំពឹងថានឹងរស់នៅក្នុងតំបន់ទីក្រុង។

តំបន់ទីក្រុងធំៗទាំងនេះកំពុងជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ប៉ុន្តែវិធីដែលទីក្រុងក្នុងតំបន់ទន្លេមេគង្គគ្រប់គ្រងកំណើនរបស់ពួកគេនឹងកំណត់សុខភាព ទ្រព្យសម្បត្តិ និងសុខុមាលភាពនាពេលអនាគតរបស់សហគមន៍ និងបរិស្ថានក្នុងតំបន់មេគង្គ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកំពុងបង្កើនសម្ពាធដែលប្រឈមមុខនឹងមជ្ឈមណ្ឌលទីក្រុងដែលកំពុងរីកចម្រើនយ៉ាងឆាប់រហ័សទាំងនេះ។

បញ្ហាប្រឈមដ៏សំខាន់ដែលកម្មវិធីបានដោះស្រាយគឺវិធីសាស្ត្រសាមញ្ញដែលពឹងផ្អែកលើដំណោះស្រាយហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធប្រពៃណីប្រព័ន្ធ ខ្នាតធំតែមួយមិនអាចផ្តល់នូវលទ្ធផលសង្គមបរិស្ថាន និងសេដ្ឋកិច្ចដែលសហគមន៍ក្នុងតំបន់ទន្លេមេគង្គចង់បានក្នុងតម្លៃដែលពួកគេអាចទិញបាននោះទេ។

ការបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលទីក្រុង និងតំបន់ជុំវិញដែលបត់បែនបាននោះត្រូវការប្រើប្រាស់ឈ្មុតដំណោះស្រាយដែលកាន់តែទូលំទូលាយ។ ដំណោះស្រាយផ្នែកលើធម្មជាតិកំពុងត្រូវបានរួមបញ្ចូលកាន់តែខ្លាំងឡើងទៅក្នុងការរៀបចំផែនការទីក្រុង ដើម្បីផ្តល់នូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបែតង ឬ ប្រព័ន្ធបែតង ដែលកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព និងអាចបត់បែនបាន ដើម្បីបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលទីក្រុងដែលមានភាពបត់បែន។ ការប្រើប្រាស់ការគ្រប់គ្រងទឹកជាកាតាលីករ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបែតង និង ប្រព័ន្ធរួមបញ្ចូលគ្នាកាន់តែប្រសើរឡើង ដែលធ្វើឱ្យ NbS អាចធ្វើមាត្រដ្ឋាន បត់បែន ចំណាយដ៏មានប្រសិទ្ធភាព និងឆ្លើយតបទៅនឹងលក្ខណៈបរិបទ និងអាទិភាពនៃសហគមន៍ និងបរិស្ថានដែលកំពុងត្រូវបានពិចារណា។ រួមជាមួយនឹងដំណោះស្រាយផ្នែកលើសហគមន៍ ពួកគេអាចបំពេញបន្ថែមនូវវិធីសាស្ត្រសាមញ្ញសម្រាប់ការវិនិយោគបែបចម្រុះដែលគាំទ្រដល់ការលូតលាស់ដែលមានភាពបត់បែនជាមួយអាកាសធាតុ និងការកែលម្អជីវភាពរស់នៅ។

ព័ត៌មានលម្អិតអំពីកម្មវិធី

កម្មវិធីនេះនឹងប្រើប្រាស់ការគ្រប់គ្រងទឹកជាកតាគាលីករដើម្បីលើកកម្ពស់ ភាពបត់បែនជាមួយអាកាសធាតុនៅទីក្រុងក្នុងប្រទេសទន្លេមេគង្គ ចំនួន 4 គឺប្រទេសថៃ វៀតណាម កម្ពុជានិងឡាវ ដែលចាត់ទុកថាជាការ ដំណើរការបន្តពីការងារលើកមុនទាក់ទងនឹង NbS ក្នុងតំបន់ទន្លេមេគង្គ ហើយឆ្លើយតបទៅនឹងចំណាប់អារម្មណ៍ពីក្នុងប្រទេស ទាំងការពង្រីក ការងារដែលបានធ្វើឡើងនៅក្នុងប្រទេសថៃ និងវៀតណាម ហើយនិង ពង្រីកការងារដើម្បីអភិវឌ្ឍគម្រោងក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងឡាវ។

កម្មវិធី RUCAS គាំទ្រដល់ប្រទេសជាដៃគូនីមួយ ៗតាមរយៈដំណាក់កាលចំនួនបួនគឺ៖

1. ចូលរួមជាដៃគូជាមួយប្រទេសទន្លេមេគង្គទាក់ទងនឹងភាពចាំបាច់ក្នុង ការដំណើរការ និងស្របតាមឱកាសដែលបង្កើតឡើងដោយការ វិនិយោគ NbS បែបចម្រុះ ៖ ពីបទពិសោធន៍ថ្នាក់អន្តរជាតិ កម្មវិធីនេះ នឹងផ្តោតលើការរួមចំណែកដ៏មានសក្តានុពលនៃការវិនិយោគនៅក្នុង ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ NbS បែបចម្រុះចំពោះការអភិវឌ្ឍទីក្រុងដែលបត់បែន ជាមួយអាកាសធាតុកាន់តែខ្លាំងឡើង។ កម្មវិធីនេះនឹងចូលរួមយ៉ាង ទូលំទូលាយរវាងអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងសាធារណៈ ឯកជន និងផ្នែកអប់រំ នៅក្នុងប្រទេសនីមួយៗ ដើម្បីស្វែងយល់ពីបញ្ហាក្នុងស្រុក អាទិភាព និងលទ្ធភាពសម្រាប់ប្រទេសរបស់ខ្លួន និងតំបន់ទន្លេមេគង្គ។
2. បង្ហាញពីភាពពាក់ព័ន្ធ និងអត្ថប្រយោជន៍ក្នុងតំបន់៖ កម្មវិធីនឹងរួមបញ្ចូល គ្នានូវការយល់ដឹងដ៏ស៊ីជម្រៅពីដៃគូក្នុងស្រុក និងអ្នកជំនាញអន្តរជាតិ ដើម្បីកសាងករណីសម្រាប់ការដំណើរការដោយបង្ហាញពីភាពពាក់ព័ន្ធ លទ្ធភាពនៃការរចនា និងករណីសេដ្ឋកិច្ចសម្រាប់ភាពបត់បែនជាមួយនឹង អាកាសធាតុ NbS នៅក្នុងសហគមន៍ក្នុងទីក្រុងទន្លេមេគង្គ តាមរយៈការ បង្ហាញមូលដ្ឋាននៃការសិក្សាផ្គត់ផ្គង់កម្មវិធីនេះ៖
 - ក. ទីតាំងការងារដែលសហការថ្មី (ដូចជា នៅប្រទេសឡាវ និងកម្ពុជា) ដែលបង្ហាញពីភាពចម្រុះ និងការសម្របខ្លួនរបស់ NbS និងបន្ថែមទៅលើ ផលប៉ះពាល់ដែលមានស្រាប់នៃទីតាំងសិក្សាក្នុងតំបន់ទន្លេមេគង្គ។
 - ខ. ការអភិវឌ្ឍបន្ថែមទៀតនៃទីតាំងការសិក្សា (នៅប្រទេស វៀតណាម ឬប្រទេសថៃ) ដែលអាចរួមបញ្ចូលការគាំទ្រដល់ការ អភិវឌ្ឍឯកសារលទ្ធភាព ធ្វើការស៊ើបអង្កេតលម្អិតបន្ថែមទៀត និង ការបញ្ជាក់អំពីឱកាស ករណីអាជីវកម្ម និងយន្តការផ្តល់មូលនិធិ។
3. គាំទ្រការធ្វើមតិយោបល់ និងផលប៉ះពាល់កាន់តែទូលំទូលាយ៖ ដៃគូ នឹងត្រូវបានគាំទ្រក្នុងការពង្រីកកម្មវិធីសម្រាប់ទីតាំងការសិក្សា ហើយ លើសពីនេះ តាមរយៈការសម្របខ្លួននៃការស្រាវជ្រាវអន្តរជាតិនិងក្នុង ស្រុក ដើម្បីដាក់ចេញនូវគោលការណ៍ណែនាំ បទប្បញ្ញត្តិ ការរចនា គំរូ និងឈុតឧបករណ៍គាំទ្រការសម្រេចចិត្តវិនិយោគចំពោះតែក្នុង តំបន់ទន្លេមេគង្គ។ ការកំណត់អត្តសញ្ញាណឱកាសគំរូ (ភ្ជាប់ជាមួយ គម្រោងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធបច្ចុប្បន្ន ឬដែលបានគ្រោងទុក) ក៏នឹង ក្លាយជាកត្តាដ៏សំខាន់នៃដំណាក់កាលនេះសម្រាប់កម្មវិធីផងដែរ។
4. បង្កើតមូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់កេរដំណែលដ៏យូរអង្វែង៖ ការផ្លាស់ប្តូរ ចំណេះដឹង និងការបណ្តុះបណ្តាលនឹងក្លាយជាផ្នែកសំខាន់មួយនៃ កម្មវិធី។ រឿងនេះនឹងត្រូវបានរៀបចំរួមគ្នា និងចែកចាយដោយភាពជា ដៃគូជាមួយស្ថាប័នសាធារណៈ ឯកជន និងគ្រឹះស្ថានអប់រំក្នុងស្រុក។ បទពិសោធន៍នៃកម្មវិធី CRC នៅប្រទេសអូស្ត្រាលីផ្តល់នូវគំរូដ៏មាន សក្តានុពលសម្រាប់ភាពជាដៃគូទាំងនេះ។ ព្រឹត្តិការណ៍ក្នុងតំបន់ និង មជ្ឈមណ្ឌលអន្តរជាតិផ្សេងៗនឹងគាំទ្រដល់ការផ្លាស់ប្តូរកាន់តែទូលំទូលាយ។

ប្រទេសដៃគូនីមួយៗ មានភាពខុសប្លែកពីគ្នា ហើយ យុទ្ធសាស្ត្រការនីមួយៗនឹងដំណើរការតាមរយៈដំណាក់កាល ទាំងបួនក្នុងអត្រាមួយដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីបរិបទរបស់ខ្លួន និង ការចូលរួមក្នុងសកម្មភាពពីមុននៃកម្មវិធីរបស់ខ្លួន។

បញ្ហាត្រួតស៊ីគ្នានៅដំណាក់កាលនីមួយៗនៃគម្រោងពាក់ព័ន្ធនឹង៖

- ការនាំយកវិធីសាស្ត្រប្រព័ន្ធរៀបចំទីក្រុងមកប្រើប្រាស់ ដោយការប្រើប្រាស់បញ្ហាគ្រប់គ្រងទឹក (ដូចជា សុវត្ថិភាព និងគុណភាពទឹក) ជាចំណុចចាប់ផ្តើម សម្រាប់ពិចារណាលើបញ្ហាផែនការរៀបចំផែនដីសំខាន់ ៗ ជាច្រើននៅតំបន់ជុំវិញ និងទំហំអាងស្តុកទឹក។
- ការបង្កើតជម្រើសផ្សេងៗទៀតដោយការរួមបញ្ចូល គ្នានូវទិសដៅដោះស្រាយបញ្ហាបែប NbS (ដូចជាកន្លែងដាក់ ទឹក ឧទ្យាន ព្រៃនាម ជាដើម) និងទិសដៅដោះស្រាយបញ្ហា បែបគ្មានរចនាសម្ព័ន្ធ (ដូចជា ការគ្រប់គ្រងផែនការ ប្រព័ន្ធ ព្រមានទឹកជំនន់ ការលើកទឹកចិត្តខាងសេដ្ឋកិច្ច) ជាមួយនឹង ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធប្រព័ន្ធបែបដើមនាពេលបច្ចុប្បន្ន និង ដែលបានគ្រោងទុក (ដូចជា កន្លែងដែលប្រើក្នុងការបង្កើនទឹក ប្រព័ន្ធថាមពល និងផ្លូវថ្នល់) ហើយបន្ទាប់មកវាយតម្លៃ ជម្រើសដោយប្រើវិធីសាស្ត្រក្នុងការវាយតម្លៃសេដ្ឋកិច្ច។
- ផ្តោតលើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរយៈពេលវែង និងផល ប៉ះពាល់តាមរយៈការពង្រីកបន្ថែម ដោយការបង្កើត ការជំរុញ និងបណ្តាញដែលមានស្រាប់ ដើម្បីចាក់គន្លឹះ កិច្ចដំណើរការពីមុន (ការពង្រីកបន្ថែមបែបស៊ីជម្រៅ) ជំរុញ ឲ្យមានការប្រើប្រាស់ជាក់ស្តែងក្នុងបរិបទថ្មី (ការពង្រីក បន្ថែមឲ្យកាន់តែទូលំទូលាយ) និងលើកស្ទួយភស្តុតាង ខាងវិទ្យាសាស្ត្រក្នុងស្រុកនិងបានទទួលការគាំទ្រពី ស្ថាប័ន (ការពង្រីកបន្ថែមឲ្យកាន់តែទូលំទូលាយ)។
- GEDSI (សមភាពយេនឌ័រ ពិការភាព និងការគ្របដណ្តប់ ផ្នែកសង្គម) ហើយនិងការទប់ទល់ និងការស្តារឡើងវិញ ពី COVID 19 គឺជាការពិចារណាដ៏សំខាន់លើការរចនា កម្មវិធី ការចែកចាយ និងលទ្ធផលរបស់គម្រោង។

សង្ខេបកម្មវិធី

មជ្ឈមណ្ឌលទីក្រុង និងតំបន់ជុំវិញដែលមានភាពបត់បែន

លទ្ធផលរបស់កម្មវិធី

មជ្ឈមណ្ឌលទីក្រុងនិងតំបន់ជុំវិញដែលបត់បែនបានជួយលើកកម្ពស់ជំនាញកំណើនដែលធានាបាននូវមជ្ឈមណ្ឌលទីក្រុង និងបរិវេណជុំវិញក្នុងមួយទីក្រុង និងតំបន់ទទួលបានទឹកដែលកាន់តែធំទូលាយ៖

ដំណើរការកាត់បន្ថយអត្រា និងទំហំនៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងលើកកម្ពស់យ៉ាងសកម្មនូវសមិទ្ធិភាពយេនឌ័រ ពិការភាព និងការគ្របដណ្តប់ផ្នែកសង្គម (GEDSI) បែបវាយលុកឲ្យកាន់តែច្រើនឡើង។

ត្រៀមជាស្រេចសម្រាប់ព្រឹត្តិការណ៍ធ្ងន់ធ្ងរជាច្រើន (រួមទាំងទឹកជំនន់ គ្រោះរាំងស្ងួត ភ្លៀងធ្លាក់ខ្លាំង) តាមរយៈវិធានការរចនា សម្ព័ន្ធចម្រុះដ៏សមស្របតាមមូលដ្ឋាន (ដូចជា ការងារការពារទឹកជំនន់ ថាមពលដែលអាចបត់បែនបាន និងជម្រើសផ្គត់ផ្គង់ទឹក) និងដំណោះស្រាយដែលមិនមែនជារចនាសម្ព័ន្ធ (ដូចជា ប្រព័ន្ធព្រមានជាមុន ការអប់រំសហគមន៍វិធានការសេដ្ឋកិច្ច និងការគ្រប់គ្រងផែនការ)។

ការឆ្លើយតប ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពតាមរយៈការរួមចំណែករបស់សហគមន៍និងរចនាសម្ព័ន្ធចម្រុះដែលមានភាពបត់បែនដែលត្រូវបានគាំទ្រដោយអ្នកជំនាញដែលមានការបណ្តុះបណ្តាលត្រឹមត្រូវ និងធនធានដែលឆ្លងបញ្ជាងពីភាពចម្រុះនៃសហគមន៍ដែលពួកគេប្រើសេវាកម្ម។

ស្តារឡើងវិញយ៉ាងឆាប់រហ័ស នៅពេលដែលព្រឹត្តិការណ៍ទាំងនេះកើតឡើងក្នុងលក្ខណៈដែលធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវសមធម៌ប្រសិទ្ធភាព និងកំណើនរយៈពេលវែង។

រៀនសូត្រជាមួយគ្នាដោយការបង្កើតសមត្ថភាពនិងភាពជាដៃគូដ៏យូរអង្វែងក្នុងតំបន់ដោយបានទទួលការគាំទ្រដោយការតភ្ជាប់ក្នុងភូមិភាគ។

នៅចុងបញ្ចប់នៃកម្មវិធី

- ដៃគូប្រទេសទន្លេមេគង្គនឹងមានការកែលម្អសមត្ថភាព និងសមត្ថភាពខាងបច្ចេកទេសឲ្យកាន់តែប្រសើរឡើង អាចទាក់ទាញភាគីផ្សេងៗឲ្យគាំទ្រការសម្រេចចិត្តនិងការសហការក្នុងភូមិភាគដើម្បីគាំទ្រការពង្រីកបន្ថែមតាមបែប NbS ចម្រុះសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍដែលបត់បែនបានជាមួយអាកាសធាតុបានកាន់តែច្រើន។
- ដៃគូប្រទេសទន្លេមេគង្គនឹងមានការគាំទ្រពីក្រុមចម្រុះភេទដែលមានជំនាញផ្នែកបច្ចេកទេស និងរបាយការណ៍កម្មវិធីគោលការណ៍ណែនាំ និងអនុសាសន៍ដែលបង្ហាញ និងគាំទ្រលទ្ធផលគោលការណ៍ GEDSI ដើម្បីយកទៅប្រើប្រាស់។
- ដៃគូវិស័យឯកជនរបស់អូស្ត្រាលីនឹងបានទទួលការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាព និងទិសដៅក្នុងការធ្វើទីផ្សារ NbS បែបចម្រុះ។
- សាកលវិទ្យាល័យអូស្ត្រាលី និងភូមិភាគទន្លេមេគង្គដែលចូលរួមនឹងមានកិច្ចសហប្រតិបត្តិការកាន់តែប្រសើរឡើង ហើយនឹងស្វែងរកឱកាសស្រាវជ្រាវ និងការអប់រំនាពេលអនាគត។

កម្មវិធីនេះត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយនាយកដ្ឋានកិច្ចការបរទេស និងពាណិជ្ជកម្មរបស់រដ្ឋាភិបាលអូស្ត្រាលី (DFAT) និងដំណើរការដោយ

Water Sensitive Cities Australia និង ICEM – International Centre for Environmental Management។ សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម សូមទាក់ទង Ben Furmage (ben.furmage@monash.edu)។